

Advies over dossiers Artiesten en DTP en werkwijze doelmatigheid

Context

De CMMBO adviseert in haar rapport 'Arbeidsmarktperspectief van creatieve mbo opleidingen' de huidige kwalificatiedossiers DTP en Artiesten te beëindigen en relevante elementen te verwerken in andere kwalificatiedossiers. Over het dossier Artiesten wijst de CMMBO op de groei van het aantal studenten aan de opleiding Artiest die niet in verhouding staat tot de vraag van de arbeidsmarkt. De CMMBO stelt dat de mbo-opleiding Artiest van 2005-2016 is gegroeid van bijna 400 naar ruim 3.000 studenten en dat het aantal mbo-scholen dat deze opleiding aanbiedt, is gestegen van 8 naar 20. De CMMBO merkt hierbij op de groei vooral heeft plaatsgevonden tussen 2000 en 2010 en dat de situatie daarna is gestabiliseerd. Over het dossier DTP is de CMMBO van opvatting dat de arbeidsmarktrelevantie achterhaald is door met name technologische ontwikkelingen. Voorts biedt deze smalle, meer technisch georiënteerde kwalificatie voor gediplomeerden minder mogelijkheden om uit te wijken naar andere sectoren volgens de CMMBO. De CMMBO wijst er in haar advies op dat binnen SBB reeds wordt nagedacht over een bredere kwalificatie medewerker creatieve productie als vervanging van het dossier DTP op niveau 2. De CMMBO doet in het verlengde hiervan de suggestie om de kwalificatie allround DTP op niveau 3 te bezien in het licht van de kwalificatie mediavormgeving.

Als gevolg van het advies van de CMMBO over de creatieve mbo-opleidingen, heeft de minister van OCW SBB gevraagd te adviseren over de kwalificatiedossiers DTP en Artiesten. De formele adviesvraag aan SBB d.d. 15 mei 2018 luidt: *'Op basis van artikel 7.2.4 van de Wet educatie beroepsonderwijs verzoek ik u mij uiterlijk 31 december 2018 te adviseren over alternatieven voor de dossiers DTP en Artiesten. Als een alternatief niet in lijn is met de hiervoor genoemde aanbeveling van de CMMBO, dan verzoek ik u om naast een stevige onderbouwing daarvan ook een door de sector gedragen voorstel tot het fors beperken van het aantal mbo-scholen waar de opleiding wordt verzorgd, op te leveren. Ik verzoek u hierbij om in uw advies aan te geven op welke wijze de huidige studenten die onderwijs volgen gebaseerd op een van beide dossiers, hun opleiding kunnen afronden.'*

Het bestuur van SBB heeft zich laten adviseren door een taskforce met vertegenwoordigers vanuit het onderwijs en georganiseerd bedrijfsleven (werkgevers en werknemers). De leden vertegenwoordigden het bestuur van SBB, de Thema-adviescommissie Doelmatigheid en de Sectorkamer ICT en Creatieve Industrie.

Het bestuur beschouwt het voorliggende advies als een doorbraak in het overleg tussen onderwijs en bedrijfsleven. Het bestuur wil daarnaast ook benadrukken dat de werkwijze die wordt geadviseerd, een hulpmiddel is en geen sluitende aanpak. Het mbo heeft een brede opdracht, waaronder het aanbieden van een doelmatig opleidingsaanbod en arbeidsmarktrelevant opleiden. Ook burgerschap en doorstroom binnen het onderwijs behoren tot de taken van het mbo. Het mbo biedt kansen aan kwetsbare jongeren, bijvoorbeeld door te bevorderen dat kwetsbare jongeren via een brede niveau 2 opleiding een startkwalificatie halen en vaak doorstromen naar een hoger niveau. Het bestuur van SBB vindt het belangrijk dat onderwijs en bedrijfsleven binnen SBB afspraken maken over doelmatigheid waarbij voldoende ruimte blijft voor de drievoudige opdracht van het mbo.

Het bestuur wil benadrukken dat de afspraken over doelmatigheid zijn gemaakt voor zover dit binnen de invloedssfeer past van onderwijs en bedrijfsleven. Er zijn immers altijd externe factoren die buiten de invloedssfeer liggen, maar die wel degelijk impact hebben. Zo is de arbeidsmarkt niet statisch en kwantitatieve aansluiting is niet maakbaar. Veranderingen volgen elkaar steeds sneller op, denk daarbij aan beroepen die inhoudelijk veranderen onder invloed van digitalisering en robotisering, de effecten van conjunctuurschommelingen en wijzigingen in het overheidsbeleid. De keuze van de student is met het toelatingsrecht steviger gepositioneerd, maar is slechts gedeeltelijk te beïnvloeden.

Tot slot wil het bestuur van SBB markeren dat de overheid steeds meer ruimte biedt in de kwalificatiestructuur, als reactie op de veranderende arbeidsmarkt. Voorbeelden hiervan zijn cross overs, opleidingsdomeinen, keuzedelen of bijvoorbeeld brede niveau 2 opleidingen gericht op doorstroom en flexibilisering in het kader van een Leven Lang Ontwikkelen. Het is van belang dat onderwijs en bedrijfsleven hier alert op zijn binnen de nieuwe werkwijze doelmatigheid.

Leeswijzer

De adviesvraag van de minister betreft de dossiers Artiesten en DTP. Het bestuur van SBB heeft ervoor gekozen deze adviesvraag breder op te pakken, om eerder te kunnen ingrijpen als dit nodig is. De ontwikkelingen op de arbeidsmarkt gaan snel en stellen eisen aan het opleidingsaanbod, zowel kwalitatief als kwantitatief. Dienstverbanden worden flexibeler en het aantal ZZP-ers neemt toe. Het bestuur heeft een werkwijze ontwikkeld waarin onderwijs en bedrijfsleven met elkaar de regie nemen en samen optrekken bij de grote vraagstukken rond de arbeidsmarktrelevantie van opleidingen, afstemming over het benodigde aantal opleidingen en de actualiteit van deze opleidingen. De werkwijze is mede bepalend voor het advies over de opleidingen die vallen onder de dossiers Artiesten en DTP.

Dit advies bestaat uit 3 delen:

1. Advies werkwijze doelmatigheid
2. Advies over DTP
3. Advies over Artiesten

1. Werkwijze doelmatigheid

Onderwijs en bedrijfsleven vinden het wettelijk uitgangspunt van zelfregulering van groot belang rond een doelmatig opleidingsaanbod. De scholen hebben hierin een belangrijke taak met het bedrijfsleven als partner. Gelet op het advies van de CMMBO zijn onderwijs en bedrijfsleven van mening dat het belangrijk is om alert te zijn op kwalificaties waar de arbeidsmarktrelevantie mogelijk in het geding is. Vandaar dat onderwijs en bedrijfsleven een aangescherpte werkwijze doelmatigheid adviseren.

Deze werkwijze bestaat uit verschillende fases en wordt gemonitord door de thema-adviescommissie Doelmatigheid.

Fase 0 – uitgangspunt signalering

CBS, ROA en SBB hebben methodieken ontwikkeld om de arbeidsmarktpositie van gediplomeerde schoolverlaters in kaart te brengen. Deze methodieken leiden tot drie indicatoren:

- 1) Aandeel gediplomeerde schoolverlaters met betaald werk voor 12 uur of meer per week (CBS). Deze indicator kijkt terug op gediplomeerden die twee jaar geleden hun diploma hebben gehaald. Deze indicator is een percentage per opleiding en per arbeidsmarktregio.
- 2) Aandeel gediplomeerde schoolverlaters dat werk heeft op het niveau van de gevolgde opleiding (ROA). Deze indicator is landelijk en kijkt terug op gediplomeerden die 4 jaar geleden hun diploma hebben gehaald.
- 3) Kans op werk doet een prognose voor de kans dat een gediplomeerde schoolverlater werk vindt in het verlengde en op het niveau van zijn opleiding (SBB). De kansen zijn vastgesteld per opleiding en per arbeidsmarktregio.

De eerste twee indicatoren maken deel uit van de Beleidsregel Macrodoelmatigheid. Als minder dan 70% van de gediplomeerden van een opleiding betaald werk heeft voor 12 uur of meer is er mogelijk reden tot zorg. Als minder dan 50% van de gediplomeerden van een opleiding betaald werk heeft op het niveau van de opleidingen is er mogelijk ook reden tot zorg. Als Kans op werk voor een opleiding matig of gering is, is er mogelijk reden tot zorg. Kans op werk is niet opgenomen in de beleidsregel, maar het bestuur vindt het wel relevant op deze indicator mee te nemen in het uitgangspunt van de signalering.

Op basis van bovengenoemde drie indicatoren signaleert SBB welke kwalificaties op minimaal 2 van de drie indicatoren onvoldoende scores. Dit levert een overzicht op dat inzicht geeft in mogelijk zorgelijke kwalificaties.

Fase 1 – signaleringsinstrument

Het overzicht met mogelijk zorgelijke kwalificaties wordt per kwalificatie verrijkt met datasets om de sectorkamers te ondersteunen bij de duiding om te kunnen bepalen of er daadwerkelijk sprake is van zorg over bijvoorbeeld het arbeidsmarktperspectief. In onderstaand overzicht zijn de mogelijkheden (niet limitatief) voor aanvullende data opgesomd. De toepassing van de indicatoren is afhankelijk van de beschikbaarheid van de gegevens.

- Ontwikkeling en prognose van het aantal gediplomeerden
- Ontwikkeling en prognose van het aantal gediplomeerden dat doorstroomt naar een hoger niveau (binnen het mbo of naar het hbo)
- Kans op werk per arbeidsmarktregio¹
- Ontwikkeling van het aantal scholen die de opleidingen aanbieden
- Verdeling van het aantal studenten over de scholen
- Meldingen bij DUO van de voornemens van scholen om te starten dan wel te stoppen met een opleiding
- Aanvullende gegevens uit database Kans op stage
- Aanvullende data uit de BVE Monitor (ROA schoolverlatersonderzoek): bv werkloosheid, spijt over gekozen opleidingen, tevredenheid aansluiting.
- Aanvullende data uit de MBO kaart (schoolverlatersonderzoek DUO onderwijsonderzoek): bv de eerste bestemming na diplomering, informatie over werken (beroep, salaris, aanstelling), tevredenheid aansluiting.
- Alumni-onderzoek, indien voorhanden
- HBO monitor (ROA schoolverlatersonderzoek)
- Studiesucces in het hbo (vereniging hogescholen)
- Brancherapportages, indien voorhanden
- Informatie over zzp-ers, indien voorhanden
- Sprake van een conjuncturele of structurele situatie

De analyse in deze fase levert per kwalificatie een (digitaal) tabellenboek en een factsheet op met een samenvatting waarin de meest opvallende ontwikkelingen worden uiteengezet voor de betrokken sectorkamers.

Fase 2 – duiding en advies

De analyse uit fase 1 wordt binnen SBB gedeeld met de thema-adviescommissie Doelmatigheid en geagendeerd bij de betrokken sectorkamers met de volgende opdracht:

- De sectorkamer geeft duiding aan de analyse en betreft hierbij de criteria uit de beleidsregel doelmatigheid en neemt hierin ook de onderhoudscyclus mee van de kwalificatiestructuur. Zij onderbouwt in hoeverre de analyse wordt herkend of er sprake is van zorg rond de kwantitatieve aansluiting van het onderwijs op de arbeidsmarkt of over de actualiteit van het dossier of mogelijke andere oorzaken. De verbinding met de onderhoudscyclus van de kwalificatiestructuur maakt sneller handelen mogelijk voor de sectorkamer, als modernisering van een dossier gewenst is. De sectorkamer kan zich hierbij laten adviseren door de relevante marktsegmenten.
- De sectorkamer adviseert op basis van de onderbouwing het bestuur van SBB of er al dan geen interventie gewenst is. De sectorkamer informeert de thema-adviescommissie Doelmatigheid over haar advies. Mogelijke acties kunnen variëren, bijvoorbeeld: geen actie noodzakelijk, het doen van aanvullend arbeidsmarktonderzoek, het actualiseren van een kwalificatie, adviseren om instroombeperkende of instroomverruimende maatregelen te nemen of om tot exit-toets over te gaan om een kwalificatie op te heffen. De adviezen van de sectorkamers zijn zo concreet mogelijk en benoemen in het geval van instroombeperkende of instroomverruimende maatregelen ook het aantal studenten dat meer of minder zou moeten worden opgeleid.

---

¹ Een sectorkamer stelt vast of een arbeidsmarkt voor een kwalificatie regionaal, landelijk of internationaal is en heeft hier wellicht ook informatie over.

Fase 3 - bestuursbesluit

Het bestuur van SBB neemt een besluit over het advies van de sectorkamer. Het besluit van het bestuur van SBB is niet vrijblijvend. De inhoud van het advies bepaalt waar een advies wordt belegd:

A. Geen actie noodzakelijk

De kwalificatie wordt gemonitord en opnieuw geagendeerd indien nodig.

B. Aanvullend onderzoek nodig

– De sectorkamer is aan zet in samenwerking met de werkorganisatie SBB

C. Advies om kwalificatie versneld te actualiseren

De sectorkamer is aan zet (procesbeschrijving onderhoud) in samenwerking met de werkorganisatie SBB.

D. Advies instroombeperkende maatregelen landelijk dan wel regionaal

Het scholenveld is aan zet. Vanzelfsprekend zal hierbij het (regionale) bedrijfsleven worden gehoord. De sectorkamer wordt geïnformeerd over de uitkomst. Binnen de MBO Raad wordt gewerkt aan een werkwijze om dit in te regelen.

E. Beëindigen kwalificatie

Exit toets. Hierin wordt rekening gehouden met studenten die al ingeschreven zijn. Zij hebben het recht om hun opleiding af te maken.

Fase 4 Terugkoppeling voortgang

De sectorkamer wordt geïnformeerd over de maatregelen die worden genomen binnen SBB of binnen het scholenveld. De sectorkamer wordt periodiek geïnformeerd over de voortgang. Als het proces is afgerond gaat de kwalificatie van de agenda af. De ontwikkelingen rond de kwalificatie worden gemonitord. Hebben de genomen maatregelen het gewenste effect? Indien nodig wordt de kwalificatie opnieuw geagendeerd.

Escalatie

SBB begeleidt het proces en geeft signaal af bij (te verwachten) knelpunten. Als een sectorkamer er niet uit komt, kan via de thema-adviescommissie Doelmatigheid geëscaleerd worden. De thema-adviescommissie bekijkt welke stappen de sectorkamer heeft genomen en adviseert het bestuur of er geïntervenieerd moet worden. Het bestuur neemt hierover een besluit.

1. Advies werkwijze doelmatigheid en impact op dossiers DTP en Artiesten

Het bestuur van SBB adviseert om onderwijs en bedrijfsleven enige tijd te gunnen om de hierboven geschetste werkwijze doelmatigheid en het signaleringsinstrument te testen, te evalueren en te implementeren. Het bestuur wil daarbij benadrukken dat dit advies om bovenstaande werkwijze met het signaleringsinstrument te implementeren een doorbraak is in het overleg tussen onderwijs en georganiseerd bedrijfsleven. Partijen committeren zich hiermee vooraf aan het besluit van het bestuur.

Wat betekent dit voor de korte termijn voor de opleidingen Artiest en DTP?

Het bestuur doelmatigheid garandeert dat de opleidingen Artiest en DTP landelijk niet verder zullen groeien volgend schooljaar. Dit betekent dat het landelijk studenten aantal in schooljaar 2019/2020 voor deze kwalificaties gelijk is aan het aantal studenten dat op 1 oktober 2017 ingeschreven stond op deze kwalificaties. Het bestuur benadrukt dat dit een tijdelijke situatie is, die van toepassing is tot de werkwijze doelmatigheid en het signaleringsinstrument zijn geïmplementeerd. Op basis van het signaleringsinstrument in de werkwijze doelmatigheid geven onderwijs en georganiseerd bedrijfsleven in SBB eind mei 2019 een definitief advies over de kwalificaties onder de dossiers DTP en Artiesten voor schooljaar 2020/2021. Ook zullen in het eindadvies de dossiers Mediavormgeving en Specialist Mode/ Maattechniek worden meegenomen.

Voor het schooljaar 2019/2020 betekent het moratorium dat scholen onderling afspraken kunnen maken over het aantal toe te laten studenten voor de verschillende kwalificaties, zolang landelijk het aantal inschrijvingen op z'n minst stabiel blijft. Tevens behelst deze afspraak dat scholen die deze opleidingen niet aanbieden, hier ook niet mee zullen starten in schooljaar 2019/2020. Scholen houden hier rekening mee in hun studiekeuzevoorlichting en kunnen hiervoor gebruik maken van KiesMBO.nl en Studie in Cijfers.

2. Voorlopig Advies dossier DTP

Inhoud dossier

Onderwijs en bedrijfsleven delen de conclusie van de CMMBO, dat de kwalificatie DTP verouderd is. Dit is al in 2017 door de Sectorkamer ICT en Creatieve Industrie gesignaleerd. Onderwijs en bedrijfsleven constateren dat rond DTP een verschuiving plaatsvindt: DTP-ers op zowel niveau 2 als niveau 3 werken niet alleen meer in traditionele drukkerijen maar bij verschillende soorten bedrijven in de creatieve industrie, zoals multimediabedrijven, reclame- en communicatiebedrijven en ook bij marketing afdelingen van grote bedrijven buiten de creatieve industrie. Ook de signbranche benoemt dat 1 op de 4 medewerkers in een signbedrijf een DTP-achtergrond heeft. De hoofdzakelijk uitvoerende taken worden door deze verschuivingen ook breder. Het verzorgen van digitale nieuwsbrieven, websitebeheer en bestanden gereedmaken voor productie zijn taken waar DTP-ers ook op worden ingezet. De DTP-er beheerst daarbij de softwarepakketten (ook via de cloud) die voor het uitvoeren van deze taken nodig zijn. Het bijzondere van DTP-werk is dat het zowel een technische als een creatieve component bevat.

In de eerste helft van 2018 hebben sociale partners geactualiseerde beroepeninformatie aangeleverd. Op basis hiervan heeft de sectorkamer ICT en Creatieve Industrie geconcludeerd dat een zelfstandig dossier van belang blijft en heeft de sectorkamer de opdracht gegeven het dossier nog in 2018 inhoudelijk te moderniseren. Bij de herziening van het dossier zijn experts namens onderwijs en bedrijfsleven nauw betrokken.

Een DTP-er op niveau 3 kan goed in de (productie)keten werken en denken en heeft vaak ook klantcontact. Op niveau 2 hebben de studenten minder klantcontact en gaat het meer om enkelvoudig werk. Bij niveau 2 zien we een maatschappelijk bredere ontwikkeling: er is een substantiële groep jongeren die niet direct aan niveau 3 kan beginnen en ook tijd nodig heeft om zich tot volwaardig vakman te ontwikkelen. De opleiding medewerker DTP is voor deze studenten ook een ontwikkelstap, die past binnen de 3-voudige kwalificering (beroep-doorstroom-maatschappij). Het merendeel (75%) van de DTP-ers op niveau 2 blijkt door te doorstromen naar niveau 3. Voor de 25% van de gediplomeerden die op zoek gaan naar werk, lijken er op dit moment voldoende banen beschikbaar te zijn in het verlengde van de opleiding.

Voorstellen is om het gemoderniseerde dossier voor 1 januari 2019 ter vaststelling aan te bieden aan de minister van OCW. Dat betekent dat studenten vanaf schooljaar 2019/2020 worden ingeschreven op het geactualiseerde dossier. Om te voorkomen dat studenten, die al ingeschreven zijn, worden opgeleid voor 'verouderde vakbekwaamheden' zijn scholen de inhoud van de opleiding al aan het aanpassen binnen de mogelijkheden van de huidige kwalificatie.

Arbeidsmarktrelevantie

Het bestuur heeft de conclusie van de CMMBO over de arbeidsmarktrelevantie van het dossier DTP nader bekeken. Het bestuur constateert dat de opleiding DTP niet op alle indicatoren uit de beleidsregel onvoldoende scoort. De indicatoren die de CMMBO gebruikt voor werk op niveau en doorstroom naar vervolgopleiding (bovengemiddeld) voor DTP zijn niet alarmerend. De indicator werk binnen een jaar met een waarde van 59% scoort onvoldoende. Het bestuur is van mening dat gebaseerd op actuelere informatie van SBB een meer genuanceerde conclusie mogelijk is.

De CMMBO kijkt naar arbeidsmarktrelevantie op dossierniveau en kijkt terug in de tijd. De gebruikte cijfers dateren uit de economische crisis. SBB doet met Kans op werk een uitspraak voor de kans op werk als een student nu met de opleiding start en na nominale studieduur toetreedt tot de arbeidsmarkt. Het bestuur constateert op basis van de laatste arbeidsmarktprognoses dat er voldoende kans op werk is voor

gediplomeerden van de opleidingen Medewerker DTP en Allround DTP'er. In Kans op werk confronteert SBB de prognose van het aantal gediplomeerden dat op zoek gaat naar werk met de prognose van het aantal vacatures voor recent gediplomeerden. De prognose van het aantal gediplomeerden dat verder leert aan een andere opleiding is hierin al meegenomen. Deze constatering betekent niet dat er een ruim aanbod is aan banen voor gediplomeerde DTP-ers.

2. Voorlopig Advies DTP

Op basis van de aangeleverde beroepeninformatie en de arbeidsmarktrelevantie constateren onderwijs en bedrijfsleven dat er op dit moment voldoende basis lijkt voor een zelfstandige, geactualiseerde kwalificatie zowel op niveau 2 als op niveau 3. Het geactualiseerde kwalificatiedossier wordt voor 1 januari 2019 ter vaststelling aangeboden aan de minister. Het bestuur van SBB adviseert om de kwalificatie te continueren op basis van het geactualiseerde dossier. De Sectorkamer ICT en Creatieve industrie is gevraagd om de situatie nader te duiden volgens de werkwijze doelmatigheid en in het voorjaar van 2019 een eindadvies uit te brengen

Op basis van de nu beschikbare informatie en te ontwikkelen werkwijze adviseert het bestuur van SBB om voor het schooljaar 2019/2020 landelijk het aantal studenten en aantal aangeboden opleidingen medewerker DTP en allround DTP'er te maximaliseren gebaseerd op het aantal ingeschreven studenten op de peildatum 1 oktober 2017.

3. Voorlopig Advies dossier Artiesten

Arbeidsmarktrelevantie

Het bestuur van SBB deelt de conclusie van de CMMBO dat de arbeidsmarktrelevantie van het kwalificatiedossier Artiesten aandacht verdient. Het voorstel om het kwalificatiedossier Artiesten te beëindigen omwille van onvoldoende arbeidsmarktrelevantie wordt door het bestuur niet gedeeld.

Het bestuur constateert dat de opleidingen Artiesten niet op alle indicatoren uit de beleidsregel onvoldoende scoren. De indicatoren die de CMMBO gebruikt voor de arbeidsmarkt en doorstroom hbo betreffende Artiest zijn niet alarmerend. De opleiding scoort op het percentage van de signaalwaarde (50%) voor werk op niveau maar scoort onvoldoende op de indicator werk binnen een jaar. Op kwalificatie niveau scoren de verschillende opleidingen tussen de 49% en 63% op de indicator werk binnen een jaar. Dit is onder de signaalwaarde van 70%. De doorstroom van gediplomeerden naar het hbo varieert bij de vier kwalificaties tussen de 29% en 38%. Dit ligt onder het landelijke gemiddelde. Landelijk stroomt een 38% van alle gediplomeerden op niveau 4 door naar het hbo.

Voor het dossier Artiesten constateert het bestuur dat de CMMBO in haar conclusie geen onderscheid maakt tussen de vier kwalificaties, terwijl in het rapport van de CMMBO wel wordt benoemd dat er verschillen zijn tussen de vier kwalificaties en tussen instellingen. Het bestuur constateert dat een conclusie op het generaliserende niveau van het kwalificatiedossier geen recht doet aan de verschillen tussen de vier kwalificaties en de daarbij behorende arbeidsmarkten.

De arbeidsmarkt voor mbo-artiesten is complex door de dynamiek in de creatieve sector, gedifferentieerde arbeidsmarkt en moeilijk te traceren loopbanen. De standaard datamodellen lijken hierdoor aan betekenis te verliezen. Het bestuur heeft extra onderzoek uitgevoerd om hier meer zicht op te krijgen:

- 1) een vergelijking van de resultaten van beschikbare alumni-onderzoeken van 17 onderwijsinstellingen
- 2) en een telefonische enquête onder 60 erkende leerbedrijven voor de verschillende opleidingen behorende bij het dossier Artiesten en brancheorganisaties om de arbeidsmarkt voor de verschillende mbo artiesten in beeld te brengen.

De resultaten van deze onderzoeken zijn niet representatief, wel indicatief. Het is daarom van belang om de resultaten in dit licht te bezien. Uit deze onderzoeken komt naar voren dat er werk is voor gediplomeerden en dat de aard van het werk afwijkt van de standaard. Werk is vaak projectmatig, tijdelijk en zonder dienstverband. De precare situatie van de werkgelegenheid in de culturele sector is ook waargenomen in de arbeidsmarktanalyse van de SER. Er is vooral werk in de aanpalende branches entertainment, amusement, leisure, sport en bewegen, welzijn en educatie. Van belang is bovendien het verschil tussen mbo-ers en hbo-ers. Mbo-ers onderscheiden zich van hbo-ers door een ondernemende instelling, praktische instelling en flexibiliteit. Het onderzoek bevestigt het beeld dat de arbeidsmarkt complex is en dat aanvullende informatie gewenst is om per kwalificatie een scherper beeld te krijgen.

Van de 18 onderwijsinstellingen die het dossier Artiesten uitvoeren, hebben er 17 alumni-informatie bij SBB aangeleverd. Uit de inventarisatie van alumni onderzoeken blijkt dat alumni onderzoeken een waardevolle aanvulling kunnen zijn op de DUO, ROA en SBB feiten en cijfers. Een uniforme aanpak voor alumni onderzoek is wenselijk. Hier is door de MBO Raad al op geanticipeerd met de ontwikkeling van een generieke Alumni Tool, die onderwijsinstellingen voor alle opleidingen kunnen gebruiken. De Alumni Tool levert informatie op over de bevindingen van oud-studenten ten aanzien van de drievoudige kwalificatie. Hoe oud-studenten dat ervaren hebben afgezet tegen de opleiding die ze genoten hebben. De tool dient vooral ter bevordering van de verdere kwaliteitsverbetering van opleidingen.

Maatschappelijke relevantie

Voorts constateert het bestuur dat het dossier Artiesten maatschappelijke relevantie heeft gelet op het waarborgen van de toegankelijkheid van onderwijs. Voor een deel van de jongeren bieden de mbo-opleidingen in het dossier Artiesten de toegang tot de arbeidsmarkt of tot het hbo. Het beëindigen van deze mbo-kwalificatie zou betekenen dat de doorlopende leerlijn (beroepskolom) die sinds 2009 juist met dat oogmerk is opgezet, doorbroken wordt.

Inhoud dossier

Het kwalificatiedossier Artiesten is in 2015 herzien om de student nog beter op de complexe arbeidsmarkt in de creatieve sector voor te bereiden. Het bestuur heeft signalen ontvangen dat het kwalificatiedossier mogelijk onvoldoende aansluit op de vraag van de arbeidsmarkt. Deze worden gedeeld door de sectorkamer ICT en Creatieve Industrie. De sectorkamer heeft het dossier Artiesten daarom versneld op onderhoudslijst geplaatst voor 2019.

3. Voorlopig Advies Artiesten

Op basis van de nu beschikbare informatie en te ontwikkelen werkwijze adviseert het bestuur van SBB om voor het schooljaar 2019/2020 landelijk het aantal studenten en aantal aangeboden opleidingen acteur, danser, musicalperformer en muzikant te maximaliseren gebaseerd op het aantal ingeschreven studenten op de peildatum 1 oktober 2017.

Het bestuur wil zorgvuldig en volledig te zijn in haar advies in het belang van de studenten, onderwijs en bedrijfsleven. Het bestuur heeft geconstateerd dat er onderscheid moet worden gemaakt tussen de vier kwalificaties in het dossier. Het is daarom van belang een scherper beeld te hebben van de situatie en is niet bereid op voorhand het kwalificatiedossier Artiesten te beëindigen. Er zijn onvoldoende gegevens over de exacte werking van de arbeidsmarkt in deze sector. Deze is complex en verschilt per kwalificatie. Het bestuur stelt voor om de arbeidsmarkt voor gediplomeerden per kwalificatie in beeld te brengen. De Sectorkamer ICT en Creatieve industrie is gevraagd om de situatie nader te duiden volgens de werkwijze doelmatigheid en voor 31 mei 2019 een eindadvies uit te brengen.

De sectorkamer ICT en Creatieve Industrie heeft besloten het dossier Artiesten versneld op de onderhoudslijst te plaatsen in 2019 om de aansluiting van de verschillende kwalificaties op de arbeidsmarkt nog beter te borgen.